

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ ส่วนอาเซียน โทร. ๐-๒๖๑๘-๒๓๒๓ ต่อ ๑๗๒๓

ที่ นร ๐๒๐๙.๐๕/๑๑๖๕๘

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง รายงานประเมินผลการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน ประจำปี ๒๕๕๖

เรียน ผอ.สทท. ผอ.สวท. ผอ.สนช. ผอ.สพป. ผอ.สปช. ๑-๘ ปชส.ผู้แทนภาค ๑-๘ ผอ.ศสช. อกจ.

ตามที่ สนผ.ได้จ้างที่ปรึกษาภายนอกดำเนินการประเมินผลตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ และโครงการประชาสัมพันธ์ของ กปส. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ และที่ปรึกษาฯ ส่งรายงานผลการประเมินมายัง กปส.เรียบร้อยแล้ว นั้น

ในการนี้ สปต.ขอเวียนแจ้งผลการประเมินโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลและใช้ประโยชน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางอุษณีย์ ศรีธัญรัตน์)

ผอ.สปต.

โครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน

การประเมินโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน เลือกประเมินการเปิดรับชมวิทยุ/โทรทัศน์และการตอบปัญหา/เสวนา/และกิจกรรมอื่นๆ

การเปิดรับชมวิทยุ/โทรทัศน์

ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยกลุ่มอายุหลากหลาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๑๖-๕๐ ปี มีการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีอาชีพหลากหลาย ส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลาง (๒๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า) ชอบชมโทรทัศน์ อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต และฟังวิทยุตามลำดับ มีแรงจูงใจจากการขอรายการ ทราบจากหอกระจายข่าว และมีผู้มาบอกให้รับชม/รับฟัง และเปิดรับรายการต่างๆ ผ่านช่องทางปกติ (เสาข้างปลาหรือเครื่องรับวิทยุ)

ผลการวิจัยพบว่าผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปิดรับชมวิทยุ/โทรทัศน์ในโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน เพราะต้องการข้อมูลข่าวสารมากที่สุด โดยต้องการทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน/สังคม เพื่อทราบเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน (การเมือง สังคม วัฒนธรรม) เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อต้องการข้อมูล/คำแนะนำเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น/ความสนใจส่วนบุคคล ตามลำดับ

ความต้องการประการที่สองคือเพื่อความบันเทิง ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปิดรับฟังวิทยุ/รับชมโทรทัศน์ในโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน เพื่อฆ่าเวลา/ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อแสวงหาความเพลิดเพลินทางศิลปะ/วัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ตามลำดับ

ความต้องการประการที่สามคือเพื่อสร้างความเป็นตัวตน โดยเพื่อแสวงหาบุคคลที่สามารถเป็นต้นแบบให้ปฏิบัติตามได้ เพื่อสนับสนุนว่าสิ่งที่คิดหรือสิ่งที่กระทำอยู่นั้นถูกต้อง เพื่อให้ตนเองเข้าใจแนวปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในชุมชน/สังคมตามลำดับ

ความต้องการประการสุดท้ายคือเพื่อหลอมรวมเข้ากับสังคม ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเปิดรับฟังวิทยุ/รับชมโทรทัศน์ในโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน เพื่อทำให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อหาประเด็นในการสนทนากับผู้อื่น และเพื่อแสวงหากลุ่มที่มีความคิดเห็นและการกระทำเหมือนกัน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์พบว่าการศึกษาและอาชีพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่งผลต่อความต้องการในการเปิดรับชม/รับฟังรายการต่างๆ ทางวิทยุ/โทรทัศน์ของกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้มีการศึกษาด้านปริญญาตรีมีความต้องการข้อมูลข่าวสารน้อยกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และนักเรียน/นักศึกษา มีความต้องการข้อมูลข่าวสารเมื่อเปิดรับชม/รับฟังรายการต่างๆ ในโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

รายการตอบปัญหา/การเสวนา/กิจกรรมอื่นๆ

ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยกลุ่มอายุ ๑๖ ปีขึ้นไป มีการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่าเป็นนักเรียน/นักศึกษา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลาง (๒๐,๐๐๐ บาทหรือต่ำกว่า) ชอบชมโทรทัศน์ เล่นอินเทอร์เน็ต และฟังวิทยุตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่าผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องประชามหาอาเซียน เพราะต้องการข้อมูลข่าวสารมากที่สุด เนื่องจากต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองและเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือต้องการข้อมูลเพื่อให้รู้เท่าทัน

สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในสังคม ต้องการข้อมูล/คำแนะนำเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น/ความสนใจส่วนบุคคลตามลำดับ

ความต้องการประการต่อมาคือการหลอมรวมเข้ากับสังคม ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อหาประเด็นในการสนทนากับผู้อื่น และเพื่อแสวงหากลุ่มที่มีความคิดเห็นและการกระทำเหมือนกันตามลำดับ

ความต้องการประการสุดท้ายคือต้องการความบันเทิง ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเพื่อหลีกเลี่ยงจากปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่

ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติมไม่พบว่าลักษณะทางประชากรของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่งผลต่อความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม

อภิปรายผล

ประเด็นเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง และมีการทำประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ประชาชนต่างรู้สึกว่าได้ข้อมูลไม่เพียงพอ โดยต้องการข้อมูลที่กล่าวถึงการเตรียมพร้อมรับการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และข้อมูลเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นหากประเทศไทยเข้าร่วมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะผลกระทบที่จะตามมาทั้งระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับชาติ

ดังนั้น ผู้เปิดรับชม/รับฟังรายการต่างๆ ทางวิทยุ/โทรทัศน์ รวมถึงเข้าร่วมกิจกรรมจึงต้องการข้อมูลข่าวสารเป็นลำดับแรก โดยข่าวสารนั้นต้องแฝงความบันเทิง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่าต้องการ “สาระบันเทิง” ในรายการ ไม่ใช่ “สาระล้วนๆ” นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังระบุว่า ผู้ที่ตื่นตัวมากที่สุดในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนคือนักเรียน/นักศึกษา และผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพราะอาจเล็งเห็นถึงผลกระทบที่จะตามมาหากไม่ตื่นตัวในการเปิดรับข่าวสารและเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงอาจเล็งเห็นถึงผลกระทบจากโอกาสในการศึกษาและการทำงานในอนาคตอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนให้ได้ผลสูงสุด กรมประชาสัมพันธ์ควรคำนึงถึงการสอดแทรกความบันเทิงเข้าไปในสาระที่นำเสนอ การสัมภาษณ์เชิงลึกชี้ให้เห็นว่า ข่าวสารของกรมประชาสัมพันธ์นั้น “หนัก” เกินไป ส่งผลให้ยากต่อความเข้าใจ ดังนั้น หากกรมประชาสัมพันธ์ปรับรูปแบบและเนื้อหาการนำเสนอให้ “เบา” ลงบ้าง ก็อาจดึงดูดผู้ฟัง/ผู้ชมมากขึ้น และทำให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาข่าวสารด้วย

นอกจากนี้ กรมประชาสัมพันธ์ควรหาวิธีทำให้ข่าวสารเข้าถึงกลุ่มที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนน้อย ซึ่งได้แก่ผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่มอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้ อาจโดยการประชาสัมพันธ์รายการให้ทราบผ่านช่องทางๆ ที่คนกลุ่มนี้เปิดรับสาร เช่น ผ่านรายการโทรทัศน์และรายการวิทยุที่เปิดฟัง เป็นต้น และอาจนำเสนอในรูปแบบอื่น นอกเหนือจากการเผยแพร่ข่าวสารผ่านวิทยุ/โทรทัศน์ เพราะสื่อที่ต่างกันจะมีคุณสมบัติที่ต่างกัน และควรคำนึงถึงการใช้สื่อสมัยใหม่เพื่อการประชาสัมพันธ์ด้วย